

Mediácia v členských štátoch - Francúzsko

Prečo riešiť spor skôr mediáciou ako začatím procesu? Ide o alternatívnu formu riešenia sporov, keď mediátor pomáha stranám dospieť k dohode. Vláda a odborníci vo Francúzsku sú vnímaví voči výhodám mediácie.

Koho kontaktovať?

Vo Francúzsku neexistuje ústredný alebo vládny orgán zodpovedný za právnu úpravu povolania mediátorov. V súčasnosti sa ani neplánuje jeho vytvorenie.

Existujú mimovládne organizácie, ktoré pôsobia v oblasti rodinného práva.

- [APMF \(Association Pour la Médiation Familiale\)](#) – Združenie pre rodinnú mediáciu) v roku 2012 vykazovalo 700 členov, pričom väčšinu z nich tvoria rodinní mediátori. Poskytuje jednoducho prístupný zoznam mediátorov usporiadaný podľa jednotlivých regiónov.
- [FENAMEF \(Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiale\)](#) – Národná federácia združení pre rodinnú mediáciu) v roku 2012 uvádzala vyše 480 miest, na ktorých sa poskytujú služby rodinnej mediácie, a poskytuje ich adresár.

Informácie možno získať aj na týchto lokalitách:

- [CMAP \(Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris\)](#) – Centrum mediácie a arbitráže v Paríži) rieši spory medzi (veľkými) podnikmi.
- [IEAM \(Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation\)](#) – Inštitút znaleckého posudzovania, arbitráže a mediácie) združoval v roku 2012 vyše 100 odborníkov z praxe vykonávajúcich znalecké posudky urovnania zmierom alebo súdnoznalecké posudky v hospodárskej a finančnej, právnej a daňovej, lekárskej oblasti, v oblasti stavebníctva a verejných prác, priemyslu, surovín a dopravy.
- [FMCML \(Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux\)](#) – Federácia mediátorov a poverencov) združuje stovku znalcov, ktorí popri znaleckej činnosti (stavebníctvo, nehnuteľnosti, priemysel, služby, obchod, sociálna a daňová oblasť, informatika, životné prostredie, lekárstvo a záchranné služby) vykonávajú aj mediácie.
- [FNCM \(Fédération Nationale des Centres de Médiation\)](#) – Národná federácia centier mediácie) združovala v roku 2012 spolu 79 centier mediácie advokátskych komôr a v jednotlivých regiónoch. Tvoria ju prevažne advokáti, má podporu Národnej rady advokátskych komôr (Conseil National des Barreaux) a spolupracuje s mnohými sprostredkovateľmi v súdnictve. Na svojej webovej lokalite poskytuje zoznam členov.
- [ANM \(Association Nationale des Médiateurs\)](#) – Národné združenie mediátorov) vzniklo v roku 1993 a v roku 2012 zoskupovalo okolo dvadsať združení a približne 300 členov, ktorí pôsobia v jedenástich regionálnych delegáciách. Toto združenie vypracovalo celoštátny etický kódex mediátorov. Na jeho webovej lokalite možno nájsť zoznam členov.

V ktorých oblastiach možno využiť mediáciu, resp. v ktorých oblastiach sa mediácia využíva najčastejšie?

Podľa francúzskeho práva môžu strany využiť mediáciu vo všetkých oblastiach práva, pokiaľ mediácia neporuší takzvaný **všeobecný verejný poriadok**. Mediácia sa nemôže využiť napríklad so zámerom obísť záväzné predpisy týkajúce sa manželstva alebo rozvodu.

Mediácia sa uplatňuje najmä v **rodinných veciach** (sudca pre rodinné veci, prostredníctvom rodinného mediátora) a pri **menších sporoch** (konanie pred samosudcom alebo sudcom inštančného súdu, prostredníctvom zmierovateľa).

Aké pravidlá je potrebné dodržiavať?

Využitie mediácie

K mediácii možno pristúpiť len po **predbežnom súhlase strán**.

Ak však žaloba už bola podaná na súd, „sudca, ktorému bol postúpený spor, môže po získaní súhlasu strán určiť tretiu osobu, aby vypočula strany a porovnala ich názory s cieľom umožniť im nájsť riešenie konfliktu, ktorý ich stavia proti sebe“ (článok 131-1 Občianskeho súdneho poriadku).

V obmedzenej oblasti týkajúcej sa určenia výkonu rodičovských práv a povinností alebo predbežných opatrení vo veci rozvodu sudca môže takisto prikázať stranám, aby sa zúčastnili na informatívnom stretnutí o mediácii, ktoré je bezplatné a na ktoré sa nemôže vzťahovať nijaký osobitný postih (články 255 a 373-2-10 Občianskeho zákonníka).

Nariadením vlády č. 2011/1540 zo 16. novembra 2011 sa transponovala smernica 2008/52/ES, v ktorej sa ustanovuje rámec na podporu mimosúdneho riešenia sporov strán prostredníctvom tretej osoby, ktorou je mediátor, pričom jej uplatňovanie sa rozširuje na cezhraničnú mediáciu, a súčasne aj na vnútroštátnu mediáciu, okrem sporov, ktoré sa týkajú pracovných zmlúv a výsostného správneho práva.

Nariadením vlády zo 16. novembra 2011 sa mení zákon z 8. februára 1995 s cieľom stanoviť všeobecný rámec mediácie. Vymedzuje sa v ňom pojem mediácia, spresňujú sa vlastnosti, ktorými sa musí vyznačovať mediátor, a pripomína sa zásada dôvernosti mediácie, ktorá je nevyhnutná na úspešnosť tohto postupu.

V nariadení vlády sa pripomína zásada, podľa ktorej sudca, ktorému je predložený spor, môže kedykoľvek určiť mediátora, ktorý môže byť prakticky zároveň zmierovacím sudcom. Sudca však nemôže mediátorovi postúpiť predbežné pokusy o zmier týkajúce sa rozvodu a rozluky. V nariadení sa uvádza, že sudca, ktorý nedosiahol súhlas strán, môže stranám nariadiť, aby sa stretli s mediátorom a oboznámili sa s predmetom a postupom mediačného opatrenia. Touto informačnou úlohou môžu podľa súčasného stavu práva poverení len zmierovací sudcovia a rodinní mediátori.

Dekrétom č. 2012-66 z 20. januára 2012, ktorý sa prijal v rámci uplatnenia nariadenia vlády zo 16. novembra 2011, sa v Občianskom súdnom poriadku vytvára kniha V o mimosúdnom urovaní sporov, ktorej cieľom je spresniť platné pravidlá konvenčnej mediácie a zmiernu, ako aj pravidlá týkajúce sa postupu spolupráce. Kniha V je obdoba hlavy VI (o súdnom zmierni) a hlavy VIa (o súdnej mediácii) Občianskeho súdneho poriadku. Ďalej sa zmenil dekrét č. 78-381 z 20. marca 1978, ktorý po novom obsahuje len štatutárne ustanovenia týkajúce sa zmierovacích sudcov.

Regulácia mediácie

Na celoštátnej úrovni nejestvuje „kódex správania“ mediátorov.

Obchodná a priemyselná komora Paríža zaviedla kódex dobrého správania a zabezpečuje vlastnú reguláciu.

V rodinnej oblasti sa rodinní mediátori opierajú prostredníctvom svojho priameho členstva alebo prostredníctvom členstva organizácie, ktorá ich zamestnáva, na **etické kódexy alebo charty** dvoch združení zoskupujúcich organizácie rodinnej mediácie, **As sociation Pour la Médiation Familiale** – Združenie pre rodinnú mediáciu ([APMF](#)) a **Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiale** – Národná federácia združení rodinnej mediácie ([FENAMEF](#)). Tieto kódexy alebo charty prevzali „etické pravidlá rodinnej mediácie“, ktoré prijala CNCMF (Conseil National Consultatif de la Médiation Familiale – Národná poradná rada rodinnej mediácie) 22. apríla 2003. Podľa svojej webovej lokality „APMF vydá etický kódex profesie, ktorý obsahuje etické pravidlá profesijnej praxe a podmienky výkonu rodinnej mediácie vo Francúzsku. Uznávajú ho všetci odborníci z praxe v tejto oblasti.“

[FNCM](#) (**Fédération Nationale des Centres de Médiation** – Národná federácia centier mediácie) prijala v marci 2008 „etický kódex“ opierajúci sa o „Európsky kódex správania pre mediátorov“.

Informácie a odborná príprava

Neexistuje žiadna celoštátna oficiálna webová lokalita o mediácii.

Za daného stavu francúzske pozitívne právo nestanovuje nijaké osobitné vzdelávanie potrebné na výkon mediácie okrem rodinnej oblasti. V tejto oblasti sa totiž dekrétom z 2. decembra 2003 a výnosom z 12. februára 2004 zaviedol **diplom rodinného mediátora**.

V právnych predpisoch sa stanovuje v oblasti rodinnej mediácie odborná príprava zabezpečovaná akreditovanými inštitúciami a diplom, ktorý vystavuje prefekt regióna po absolvovaní odbornej prípravy alebo zložení certifikačných skúšok na potvrdenie nadobudnutých vedomostí. Odbornú prípravu zabezpečujú strediská akreditované Regionálnym riaditeľstvom pre zdravotné a sociálne veci (**Direction régionale des affaires sanitaires et sociales** – DRASS). Študenti absolvujú v týchto strediskách odbornú prípravu v rozsahu 560 hodín rozvrhnutých na tri roky s praxou v rozsahu aspoň 70 hodín. Po skončení cyklu uchádzač skladá skúšky na potvrdenie získaného vzdelania.

Aké sú náklady na mediáciu?

ZMimosúdna alebo súdna mediácia je platená služba pre osoby, ktoré využili tento alternatívny spôsob urovnania sporov. V oblasti súdnej mediácie môže **odmena mediátora** spadať do súdnej pomoci. V každom prípade ju stanovuje **sudca určujúci poplatky** po splnení úkonu a po predložení rozpisu alebo výkazu výdavkov (článok 119 dekrétu č. 91-1266 z 19. decembra 1991).

Sudca stanovuje výšku zálohy, ktorú musia strany zložiť, a výšku odmeny (články 131-6 a 131-3 Občianskeho súdneho poriadku). Keďže v právnych normách sa presne neurčuje sadzobník, jednotková **cena** za služby rodinnej mediácie je **variabilná**. Útvary, ktoré využívajú službu „rodinnej mediácie“, sa teda zaviazali v rámci celoštátneho protokolu podpísaného ministerstvom spravodlivosti, ministerstvom práce, sociálnych vecí, rodiny a solidarity, Štátnym fondom rodinných prídavkov a Ústredným fondom sociálnej poľnohospodárskej vzájomnej poisťovne, že budú dodržiavať **variabilný celoštátny sadzobník** podľa príjmov strán. Ak sudca nerozhodne inak, finančná účasť na ťarchu strán za každé zasadnutie a na osobu môže predstavovať 5 EUR až 131,21 EUR.

V rodinnej oblasti zaviedol Štátny fond rodinných prídavkov (**Caisse nationale des allocations familiales – CNAF**) postup dohody o spolupráci, ktorý umožňuje štruktúram využiť službu rodinnej mediácie pod podmienkou dodržania istých pravidiel.

Vykonateľnosť dohody, ktorá je výsledkom mediácie

Ak nie je spor predložený sudcovi, podľa článku 1565 Občianskeho súdneho poriadku možno dohodu, ku ktorej strany dospeli, predložiť na účely vykonateľnosti na schválenie sudcovi príslušnému rozhodovať o spore v danej oblasti.

Ak sa mediácia využije v rámci súdneho konania, podľa článku 131-12 Občianskeho súdneho poriadku sudca, ktorému bol spor predložený, schvaľuje na žiadosť strán dohodu, ktorú mu predložia.

V článku L. 111-31 poriadku občianskeho exekučného konania sa stanovuje, že nútený výkon rozhodnutia predstavujú dohody vychádzajúce zo súdnej alebo mimosúdnej mediácie, ktorým všeobecné alebo správne súdy prisúdia vykonateľnosť.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 13/02/2017